

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tuzemstvu mesečno Din 15.— — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Neprilagojena pisma se ne sprejemajo. — Mož oglaševanja: vsaka beseda Din 1.—, mož oglaševanje v socialnih namene delavstva in nemajhenem. vsaka beseda Din 5.—

Štev. 87 • Maribor, torek, dne 1. avgusta 1939 • Leto XIV

J. Arh:

Rudarji zahtevajo plačane dopuste

Vprašanje uvedbe dopustov za rudarsko delavstvo je pri nas še vedno nerešeno, čeprav rudarji po svojih strokovnih organizacijah stalno to zahtevajo. Že leta 1924. je takratna »Unija slov. rudarjev«, sedaj Zveza rudarjev Jugoslavije, poslala v Beograd spomenico za uvedbo plačanih dopustov. Spomenici je bil priložen prepis zakona o plačanih dopustih v Češkoslovaški.

Med tem so svobodne strokovne organizacije predvsem Zveza rudarjev Jugoslavije, skušale uvesti plačane dopuste pri posameznih rudarskih podjetjih potem kolektivnih pogodb. To se je ZRJ skupno s Savezom rudarskih rudnika v Zenici posrečilo izvesti le pri upravi državnih rudnikov v Sarajevu, torej le za delavstvo državnih rudnikov. Ta pogodba velja za okrog 10.000 rudarjev. Če upoštevamo, da je v državi zaposlenih nad 48.000 rudarjev, potem še vedno 38.000 rudarjev ne uživa ugodnosti plačanih dopustov. Pri vseh privatnih rudnikih, pa žal radi trdovratnosti podjetnikov ni bilo mogoče doseči te ugodnosti, ki jo uživajo rudarji državnih rudnikov. Ko so letos spomladi rudarji največje premožokopne družbe imeli mezdno gibanje, so poleg zahteve po povišanju mezd, zahtevali tudi uvedbo plačanih dopustov, kakor jih ima delavstvo pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Na tozadevni razpravi pa je zastopnik družbe izjavil, da o uvedbi plačanih dopustov ni govora, ker je Zveza rudarskih podjetnikov sklenila, da ne pristanejo prej na zahtevo rudarjev, dokler ne bo z zakonom uveljavljena za celo državo.

Če že predstavnik največjega rudarskega podjetja v državi zavzame tako odklonilno stališče, potem je povsem razumljivo, da bodo manjša podjetja še manj pristala na to zahtevo. — t. a. v. v.

Menimo, da o upravičenosti zahteve rudarjev po plačanih dopustih ni potrebno še posebej poudarjati. Moderni tempo dela pri najracionalnejši izbiri delavčeve fizične sile, narekuje nujno potrebo, do vsaj enkrat letno dobi rudar daljši odmor. Če ta potreba velja za slehernega delavca v tovarni in drugod, potem mora veljati še prav posebej za rudarje, kajti rudarski poklic ni le najtežji po naravi, temveč je tudi skrajno nevaren in šodljiv zdravju. — Rudarju manjka pri vršitvi njegovega poklica predvsem to, kar je za človeški organizem najpotrebnejše, to je sveži zrak. — Globoko pod zemljo mora rudar težko delati, vedno pri prisilnem zračnem toku, ki že sam na sebi ni več čist in največkrat pomešan s strupenimi plini. Pri vsem tem pa je še treba vpoštevati, koliko dima od izstrelkov in koliko premožovnega kamenega prahu vsrkava rudar v svoja pljuča. Največkrat mora delati na prepihu, vlagi in vročini, kar zelo kvarno upliva na njegovo zdravje. Radi tega boleha rudarji največ na revmi, astmi in pljučah. Uporabljanje najmodernejših strojev pri delu, pa razkaja tudi njegove živce.

Naravna socialna dolžnost merodajnih krogov je, da bi morali uvaževati upravičenost zahtev rudarjev po plačanih dopustih. Ne sme jih voditi samo gospodarski interes rudarskih podjetnikov, temveč predvsem socialno zdravstveni položaj delavstva. Če uživajo rudarji v vseh ostalih državah že dolgo plačane dopuste, bi to ugodnost morali imeti tudi pri nas. Menimo, da naši rudarji niso manjvredni!

Kljub zagotovilom pomirjevanja večja nejasnost v mednarodni politiki

Dalekosežno zblížanje v pogajanjih za trozvezo — Pred vojaškimi pogajanjimi v Moskvi

Dogodki zadnjih štirinajstih dni v mednarodni politiki, kakor kaže, vendar še niso zavrli pogajanja za trozvezo v Moskvi. Chamberlain širi optimizem v Angliji glede pogodbe za trozvezo. — Domnevajo pa, da je optimizem vendar le šel nekoliko predaleč. Zakaj urediti bo treba vprašanja, ki jih je Anglija zakrivila v Japonsko in Nemčijo, da se obnovi v Moskvi potrebno zaupanje.

V Moskvi pravijo, da mora zveza med Rusijo in zahodnimi velesilami biti vsaj tako trdna, kakor je ona med Nemčijo in Italijo in da bo v vsakem primeru služila namenu.

Mnogo bolj optimistični so glede ustanovitve trozveze v Franciji. Že v sredo gresta namreč v Moskvo angleška in francoska vojaška misija, da se prično v Moskvi vojaška posvetovanja.

Gre za način napada

Francoski zunanji minister Bonnet je pred vlado pojasnil zadnje razgovore v Moskvi. Rekel je, da so diplomatski razgovori dosegli svoj cilj v najvažnejših točkah. V podrobnostih pa gre zlasti za definicijo napada. Napadi so lahko direktni, indirektni na sosednje dežele ali tudi z gospodarskim bojkotom, izzivanjem itd. Te definicije, upa Bonnet, bo mogoče rešiti brez posebnih težav.

Japonska, Anglija in Zedinjene države

Angleška pogajanja z Japonsko glede Tiencina in drugih angleških koncesij še vedno niso zaključena. Zedinjene države so po tistem sporazumu z Anglijo odpovedale trgovsko pogodbo z Japonsko. Angleška pogajanja so le taktičen maneuver, ker namerava tudi Anglija odpovedati trgovsko pogodbo z Japonsko. Na pogodbi z Japonsko glede svobodne trgovine je interesiranih devet velikih držav, zaradi tega Anglija sama ne more biti merodajna. V poštev prihajata zla-

sti tudi Rusija in Kitajska. Politika »odprtih vrat« bi v primeru, če zmagaja Japonska ali se ji pridruži več udeleženi pogodnic, bila izgubljena za vse prizadete. Tega se boje. Zato ni verjetno, da ne bi te države, ki imajo največje gospodarske koristi tam, kakorkoli igrale drugo drugo. — Anglija je odklonila nadaljnje japonske zahteve. — Pričakovati je, da bo sledilo odpoved trgovinske pogodbe.

Japonci kličejo Nemčijo in Italijo na pomoč

Japonci so poslali v Rim in Berlin posebno misijo. S tem se odnosi med Japonsko, Italijo in Nemčijo pozitivno utrjujejo, dočim so bili doslej le formalni. Misija se bo mudila najprej v Italiji in potem v Berlinu. Prisostvovala bo tudi nirenberškemu nacističnemu kongresu.

Misija ima nalogo predvsem, da izboljša trgovinski pogodbi z Japonsko. Rimska »Tribuna« pravi k temu pogodbama, da dobiva okoljevalna politika demokratičnih velesil še večji pomen.

Hitler pojde v Gdansk

Rimska Agenzia Stefani poroča, da

pojde Hitler najprej v Vzhodno Prusijo k slavnosti tannenberške bitke, kjer je Hindenburg dosegel v svetovni vojni veliko zmago. Od tam krene v času od 25. do 28. avgusta v Gdansk, kjer bodo Nemci priredili svečanosti. Nacisti v Gdanskem napovedujejo za te dni važne odločitve.

Hitler se je 28. m. m. vrnil iz Beyreutha v Berlin, kjer so se vršila važna posvetovanja in informacije o pogajanjih za trozvezo med Anglijo, Francijo in Rusijo, kakor tudi o dogodkih na Daljnem vzhodu.

Izjava predsednika vlade o hrvaškem sporazumu

Sporazum bo podpisan še pred jesenjo.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je v soboto, dne 29. julija v Splitu na vprašanje novinarjev, če bo sporazum z dr. Mačkom podpisan že v jeseni, od-

govoril: »Mnogo prej. Stvari se razvijajo odlično. Sporazum bo podpisan mnogo pred jesenjo.«

Pogajanja o hrvaškem sporazumu napredujejo

O hrvaškem sporazumu razpravljajo tudi listi. Te dni sta pisala o tem »Jutro« in »Hrvatski dnevnik«. Oba trdita, da se je v tem vprašanju izvršila znatna evolucija, to je, uvidevnost, da obstajajo med Srbi, Hrvati in Slovenci individualne razlike ali individualne posebnosti, med katerimi pa vendar dozoreva miselnost skupnega državnega sožitja.

Sporazum med Cvetkovićem in dr. Mačkom je bil parafiran in podpisan 27. aprila in so ga sedaj pregledali stro-

kovnjaki z obeh strani. Dva problema sta. Prvi, kaj naj obsega nova hrvaška edinica in katere posle naj dobi od sedanjih centralne državne uprave. V tem problemu so pogajanja dosegla precejšnje zblížanje in je v nekaj tednih res mogoče že definitivni sporazum.

Drugi problem, ker tukaj gre le za Hrvaško, ki je tudi v relativni zvezi s hrvaškim vprašanjem, je reorganizacija ostale države, kar bo tudi v bližnji prihodnosti.

Podaljšanje mandatov francoske zbornice?

Volitve 1942.

Francoska vlada je imela v petek sejo ter sklenila predlagati zbornici, da se poslovna doba poslanske zbornice podaljša za dve leti. Podaljšanje mandatov se nanaša na dobo od 31. maja 1940 do 31. maja 1942. V zbornici bo o tem predlogu živahna debata, ker podaljšanje

vanje mandatov zbornice ob znatno izpremenjenem mednarodnem političnem položaju diši bolj po avtoritativizmu kakor po demokraciji. Splošna pooblastila, kakršna so danes običajna, ne odgovarjajo politični morali tudi za zbornico ne.

Anglija oborožuje Perzijo

»Daily Herald« poroča, da bo Anglija dala Perziji (Iranu) veliko število svojih letal na razpolago. Na ta način bo Anglija zavarovala petrolejske vrelce, kjer

je investiranih okrog 20 milijonov angleških fundov. Perzijska vlada se bo pa zavezala, da bo v slučaju vojne pomagala Turčiji.

Glasilo angleške delavske stranke o stališču vlade

Angleška vlada je prevzela za Poljsko jamstvo neodvisnosti tudi v primeru napada na Gdansk. Praktično to jamstvo še ni gotovo in le omejenega značaja, kakor kažejo dejanja. Glasilo delavske stranke »Daily Herald« ostro napada vlado, češ, da dovoljuje Poljski posojilo v blagu, ne pa v denarju, ki ga Poljska nujno rabi za resno obrambo. Vlada je prej obljubila denarno posojilo, sedaj se pa umika. Zadržanje angleške vlade bi mogla v sedanjem trenutku pomeniti samomorilni pritisk na Poljsko, da dovoli Nemčiji koncesije glede Gdanska, ki bi omogočil sporazum med Poljsko in Nemčijo.

Lice stare Anglije

Lordi odklonili predlog laburistov za uvedbo starostnega zavarovanja.

Voditelj angleške delavske stranke Greenwood je predlagal v spodnji zbornici, da naj se uvede zavarovanje za starost. Spodnja zbornica je predlog odklonila s 356 glasovi. Za predlog je glasovalo 163 poslancev.

Lordi res ne potrebujejo starostnega zavarovanja.

Ogromno rusko posojilo Kitajski

Sovjetska Rusija je odobrila kredit kitajski vladi v znesku 750 milijonov zlatih rubljev, kar znaša okrog 100 milijard dinarjev. Kitajska bo ta kredit porabila za vojne svrhe, zlasti za nabavo orožja, ki ga armadi silno primanjkuje.

Aretacije na Letonskem

Na Letonskem je politična policija aretirala 31 oseb. Med aretiranci je tudi nekaj socialnodemokratskih poslancev razpuščenega letonskega parlamenta.

„Čiščenje v Španiji“

S čiščenjem poverjen Francov zet general Sunner.

Iz Španije ni avtentičnih poročil, ker so meje za obvestilno službo zaprte. Po poročilu londonskega »United Press« je med monarhisti in falangisti silna napetost. General Franco je imel celo noč vladno sejo, ki je pooblastila notranjega ministra Sunerja, da izvede »čiščenje«.

Kaj pomeni tako čiščenje, je znano. — Povsod odstavlja monarhiste in karliste ter nameščajo na njih mesta fašistične falangiste. Vlada je prepovedala mnogo listov in zapira svoje nasprotnike. V Španiji...

Vprašanje španskih beguncev

Pred kratkim se je v Parizu vršila mednarodna konferenca za podpiranje škanskih beguncev, kateri je prisostvovalo 421 delegatov, ki so zastopali množestvilne solidarnostne organizacije iz vseh demokratičnih držav. Konferenca se je bavila s položajem španskih beguncev in razmotrila sredstva in poti, kako pomagati beguncem ter jim lajšati usodo. Koliko dobrega so storile razne pomožne akcije za republikansko Španijo, je razvidno iz dejstva, da je bilo v zadnjih letih po celem svetu nabranih 800 milijonov francoskih frankov. Na konferenci je bilo tudi prebrano pismo bivšega republikanskega ministrskega predsednika Negrina, v katerem se zahvaljuje vsem republikanskim prostovoljcem za junaštvo, ki so ga pokazali v 32 mesecih državljanske vojne.

Konferenca apelira na vest vseh svobodoljubnih narodov, da se reši problem

španskih beguncev in pa internacionalnih članov mednarodnih brigad. Koncentracijska taborišča v Franciji, kjer begunci žive, so neprimerna za bivanje. Begunci so slabo oblečeni, tudi hrana ne odgovarja. Prošnje, ki jih begunci pošiljajo francoskim oblastem, da bi se jim dovolilo delo, ostanejo nerešene.

V zvezi s to konferenco je zanimivo poročilo francoskega lista »Lumière«, ki pravi, da je povratek beguncev v Španijo združen z življenjskimi nevarnostmi. — Vsak begunec, ko se vrne v Španijo, je najstrožje nadzorovan.

Pisma so podvržena najstrožji cenzuri. Vsaka poštna pošiljka, bodisi pismo ali dopisnica, mora imeti na vidnem mestu zapisano: »Viva Franco! Arriba Espana!« Če manjkajo te besede, pismo ne bo nikdar doseglo naslovljenca.

Irski terorizem

Na železniški postaji v Londonu je zopet razpočila v kovčku shranjena bomba, ki je povzročila znatno škodo in ranila 5 železničarjev, od katerih so 3 prepeljali v bolnico. V celem so bili 27. maja izvršeni trije atentati. Porušen je bil še most Liverpoolskega prekopa, druga eksplozija je bila v poštnem poslopiju v Liverpoolu, tretja pa v pisemskem nabiralniku pošte. V irskem senatu je bilo stavljeno vprašanje predsedniku irske vlade De Valeri, če namerava vlada povedati svoje stališče. De Valera je izjavil, da atentatov vlada ne odobrava, položaj za vlado je pa težaven. Vlada nima sredstev, da bi odstranila vzroke, ki so rodili te dogodke v Angliji. Atentati so naperjeni proti nameri, da se sklene v Londonu zakon proti teroristom. — Pišejo sedaj celo, da so irski teroristi hoteli razstreliti angleški parlament.

Trst tranzitno pristanišče Nemčije

Med Nemčijo in Italijo je sklenjen trgovinski sporazum glede nemškega prometa preko tržaškega pristanišča. Nemčija se obvezuje, da bo pošiljala preko tržaškega pristanišča en milijon in pol tone tranzitnega blaga ob italijanskih olajšavah v železniškem prometu. V zadnjem času Nemčija uvaža preko Trsta mnogo romunskega olja in žita, kar bi se po novi pogodbi moralo še pomnožiti.

Dr. Beneš v Evropi. »Československy Boj« (Pariz) prinaša debelo tiskani pozdrav dr. Edvardu Benešu ob prihodu v London imenom Zveze vseh českoslovaških društev v inozemstvu v Evropi.

Slike iz neznanega „rdečega Pariza“

Socialistična oaza v pariškem predmestju. — V montmartreskih katakombah. — Svojevrsna proslava 150 letnice revolucije.

Za tiste ljudi, ki so navajeni doživljati sončne strani življenja, je Pariz najlepše mesto sveta. Za tiste pa, ki gledajo s socialnim očesom po svetu, pa ni samo najlepši, ampak obenem tudi zelo grdo vellestmo. Če le nekaj dni prebivaš v predmestjih ter hodiš po temnih stranskih ulicah, se prav kmalu prepričaš, kako je »rdeči Pariz« na vseh koncih in krajih potreben temeljitega popravila. Okrajji, veliki kot kako vellestmo, bodo morali dobiti popolnoma drugačno lico, da bodo res dostojna prebivališča delavcev. Delavska podjetnost in zavest dejavnega socializma je pa že na mnogih mestih orisala pionirske sadove novih zgradb. Kdor pride v Pariz in hoče videti, kako raste socialistično mesto, se mora napotiti v predmestje Chateaux-Malabry. Tu je nastalo sredi krasnih vrtov in parkov, nedaleč od travnikov in gozdov, celo socialistično mesto. Je to mogoča delavska naselbina, čisto drugačna, kot si jo po navadi predstavljamo. Ni teh majhnih hišic in vil, ki so želja malenkostnega malo-meščana, ki hrepeni po lastnem železniku in fizio, ampak mogočno občestvo stotih in stotih zgradb, ki so z bogato fantazijo urejene v pestro povezanost. Nekaj francoski socialistični

senator je tu uresničil kos praktične mestne gradnje. Krasen je pogled na orjaške, visoke stanovanjske zgradbe z lepimi balkoni, na katerih se bobotijo cvetlice. S teh balkonov se lahko bogato razgledaš po vsej metropoli. Sredi te delavske naselbine je velikansko kopališče, urejeno na najmodernejši način. Naselbina je polna igrišč, zelenic in arhitektonsko urejenih gredic. Delavstvo ima v koloniji lastna podjetja in trgovine, v katerih kupuje po najnižjih cenah. Res, to novo mesto je prava oaza razredno zavednega delavstva.

Montmartre, bivša umetniška četrt v Parizu, je že od nekdaj priljubljena točka za tujce, obenem pa tudi središče za moderno zabavo. Ta četrt je vsako noč polna tistih ljudi, ki se na noben način nečejo dolgočasiti, ampak iščejo povsod le zabave. Tisti, ki se jim hoče zabava, najdejo v Montmartreu vse, kar jim duša in srce poželi: tu so najfinše, najdražje, pa tudi najnižkotnejše zabave bogatašev. In glej: v temnih, brezsončnih kletnih prostorih neke mogočne palače na Montmartreu je prostor za vaje zasebnega proletarskega gledališča »Compagnie Proscenium«. Tu se vsak večer zbirajo k igralnim vajam tovarniški delavci in bivši igralci Jean Darcy je njihov režiser in učitelj. Pred kratkim je »Compagnie Proscenium« imela zadnjo generalno vajo, preden odidejo igralci na daljšo počitniško turnejo. Tovarniški delavci-igralci izrabijo svoj dopust na ta način, da prirejajo igre po vsej Franciji. Po večini bodo

Zaposlenost v maju 1939

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

V maju mesecu l. 1939. je bilo zavarovanih povprečno 103.760 zavarovancev, torej 3344 več kakor lani v istem mesecu. Napredovale so zlasti industrije: javnih del več 1966 zavarovancev, tekstilna več 593, kamenja in zemlje 350 itd. Nazadovale so gozdna industrija za 513, gradnje nad zemljo za 271, za kože in gume za 245 itd.

OUZD v Ljubljani junija meseca 1939.

Povprečno število zavarovancev je znašalo v juniju mesecu 1939 104.320, to je 934 zavarovancev več kakor lani istega meseca. Med zavarovanci je bilo moških 67.797 (več 611), ženskih 36.723 (več 323).

Zdravstveno stanje je bilo nekoliko slabše kakor lani, ker je bilo 2038 bolnikov, lani pa 46 manj.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala din 24.69 in je bila za din 0.26 manjša kakor lani v istem mesecu. Povprečna mezda se je od lani zmanjšala za din 0.14 za moške in din 0.47 za ženske.

Bencin se je podražil. V začetku tega meseca so zopet poskočile cene bencinu in sicer 10 para pri litru. Povišanje cen bencinu utemeljujejo s tem, da je Romunija zvišala cene, deloma pa je podražitev povzročila tudi zvišana tovarnina na naših železnih cestah.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjič. — Uprava.

25-letnica avstro-ogrske mobilizacije. Dne 28. julija je poteklo 25 let, odkar je avstro-ogrska vlada napovedala vojno takratni kraljevini Srbiji. Manifest, ki ga je izdal cesar Franc Jožef pravi med drugim, da je božja previdnost odločila vojno proti nevladavni Srbiji, kjer so tridesetletja blagoslovljenega dela Avstrije v Bosni in Hercegovini vzbudila izbruhe strasti in najbolj srditega sovraštva. Manifest dolži dalje Srbijo, da je hotela s silo odtrgati neločljiva ozemlja Avstro-Ogrske. Avstrijska vlada je vse poskusila, da bi spravila Srbijo na pravo pot, zato cesar mirno nastopa pot dolžnosti. Siguren je, da mu bo vsegamogočni podelil zmago itd. — Cesar Franc Jožef ob podpisu tega manifesta seveda ni predvideval, da bo vsegamogočni odločil drugače in podelil zmago pravoslavni Srbiji namesto katoliški Avstriji.

Napovedane občinske volitve za jesen bodo najbrže zopet odgojene, kakor pravi »Jugoslovenski Llyod«.

»Československy Boj«, glasilo inozemskih Čehov v Parizu prinaša v zadnji številki pregled časopisov, ki so obširneje poročali o Českoslovaški. Pri tem omenja list tudi našo »Delavsko Politiko« s povdankom, da stalno poročamo o življenju Čehov v domovini in v inozemstvu.

Novo ladjedelnico nameravajo zgraditi Škodovi zavodi iz Plzna v Novem Sadu. Pogajanja se kaže že uspešno zaključena. Ladjedelnica bo lahko zaposlila od 600 do 800 delavcev in bo moderno opremljena.

302 km dolgo avtomobilsko cesto nameravajo zgraditi od Beograda do Jadrana. Gradbeni stroški so preračunani na 68 milijonov dinarjev.

Poljedelskim delavcem, ki žele iti na poljedelsko delo v Francijo za eno leto ali več, naznamo, da lahko odslej naprej dobijo vse potrebne podatke pri Francoski federaciji poljedelskih delodajalcev F. E. M. A., Fédération Des Employeurs De Main D'Oeuvre Agricole De France, ki bo od 1. avgusta dalje imela svojo pisarno v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41. — Sedaj potrebujejo francoski delodajalci samo delavke (kravarice in služkinje), ki bi znale molzti in opravljati domača dela na kmetiji.

3028 osebnih in tovornih avtomobilov v skupni vrednosti okrog 107,5 milijonov dinarjev je bilo v letošnjem polletju uvoženih v našo državo. Napram uvozu lanske leto je letošnji polletni uvoz znatno večji, ker je lansko prvo polletje bilo uvoženih le 2343 avtomobilov. — Največ avtomobilov je bilo uvoženih iz Nemčije.

Prisrčni odnosi med Grčijo in Turčijo. Predsednik grške vlade Metaxas je na nekem banketu, ki je bil prirejen na čast turškega poslanca v Atenah, naglasil velik pomen in prisrčne odnose, ki vladajo med obema državama. Med drugim je dejal: »Naša zveza je toliko jača, v kolikor ne ogroža nikogar, temveč ima za cilj samo ohranitev miru. Naša Zveza je dragocena tudi zaradi tega, ker podpira idejo balkanskega sporazuma, ki družiti štiri države v naporih za ohranitev miru in želji, da za vsako ceno branijo svojo neodvisnost in svojo zemljo.

Turški krožni let po balkanskih državah. Iz Ankara javljajo, da namerava v začetku avgusta šest turških vojnih letal izvršiti krožni let po balkanskih državah. Letala bodo obiskala Bukarešto, Sofijo, Beograd in Atene. Prvi obisk bo veljal Sofiji. Na ta način hoče Sofija pokazati, da stremi za tem, da bi privedla Bolgarijo v balkansko zvezo. Letala

prirejali ton-pantomimsko igro »Irum«, h kateri generalni vaji so povabili mnogo pariških delavskih zastopnikov. Tu nastopa mogočen govornik zbor, ki je svojo ritmično razvil do popolnosti; ta zbor poje in prehaja iz govorenja v petje, iz petja v govorenje. Obtožuje, kriči, vzdihuje. »Irum« je balada o španski vojni: morilni ogenj, boj, smrtni krik, napad, zmaga, poraz. Vse to je prikazano s tako silovitimi gestami in mimiko, da je nepopisen užitek gledati te delavce-idealiste pri generalni vaji v kletnih prostorih Montmartrea. So pač borec za socialistično umetnost.

Iz nemške in avstrijske emigracije je izšla zamisel, zbrati socialiste različnih smeri v skupno enoto. Sad tega prizadevanja je »Delavni odbor nemških socialistov in avstrijskih revolucionarnih socialistov«. Ta »Delovni odbor« se je že večkrat predstavil pariški javnosti in tik pred 14. julijem je proslavil 150-letnico francoske revolucije. Nastopil je mogočen zbor nemških in avstrijskih emigrantov. Transparenti z napisom: »Izobrazba je za kruhom najpoglavnejša človeška potreba«. »Človeštvo je najvišja suveren na zemlji«. S pomočjo kina, govorjene besede, petja klasičnih revolucionarnih pesmi ter ritmičnega plesa je postala zgodovina dogodkov pred 150 leti živa. Končno je neki pariški operni pevec zapel nekaj pesmi iz leta 1789. Ob zaključku se je pa vzdignila vsa masa ter v nemščini zapela »internacionalo«.

Doma in po svetu

bodo pilotirale ženske; vodstvo letal bo pa v rokah hčerke Atatürka. Za mesec oktober je v načrtu tak polet v glavna zapadna evropska mesta, med njimi v Pariz in London.

Romunski kralj Karol in prestolonaslednik Mihael sta obiskala Turčijo.

Italijanska trgovinska bilanca z Nemčijo je v prvi polovici letošnjega leta za 332 milijonov lir pasivna.

Madžarsko-slovaška trgovinska pogajanja odložena na poznejši čas. Uradno poročajo, da so madžarsko-slovaška gospodarska pogajanja, ki bi se morala pričeti sredi prejšnjega tedna v Budimpešti, odložena na nedoločni čas. Grof Esterhazy, vodja Madžarov na Slovaškem, piše v svojem listu, da mu je madžarski zunanji minister grof Czaky izjavil, da je bila madžarska vlada prisiljena, odpovedati pogajanja. Madžari so s prekinitvijo pogajanj le odgovorili na sovravno pisanje slovaških listov o Madžarski.

Obsodba avstrijskega generala. Bivši zandarmijski general Zelburg-Zivny, ki je za časa Schuschniggovega režima igral veliko vlogo, je bil obsojen na osem let težke ječe. Očitajo mu, da je brutalno ravnal z nacional-socialističnimi obsojenci.

Pastor umrl v koncentracijskem taborišču. V koncentracijskem taborišču Buchenwald Weimariu je umrl pastor Schneider, ki je bil zaprt skoro tri leta.

Carinske unije med Nemčijo in Slovaško ne bo. Nemška poročila zanikajo vesti o sklenitvi nemško-slovaške carinske zveze.

Obsodba špijona. Pariško vojaško sodišče je obsodilo Paula Lidya iz Alzacije na 20 let ječe, ker je izdajal neki tuji državi razne važne tajnosti francoske avijatike. Zadnje čase je Francija preplavljena z vohuni vseh vrst.

S. Edouard Fallony umrl. V Charleroi je umrl v starosti 78 let S. Edouard Fallony, ki je bil eden izmed prvih pionirjev socialističnega pokreta v Belgiji.

Berlinski poslanik Henderson namerava odstopiti. Iz Londona poročajo, da se tam širijo vesti, da namerava angleški veleposlanik v Berlinu, sir Neville Henderson, v kratkem odstopiti.

Angleški letalski minister ponesrečil. Neko letalo, v katerem je potoval angleški letalski minister Kingsley Wood, se je vsled slabega vremena pri pristajanju poškodovalo. Letalski minister Kingsley Wood je dobil lažje notranje poškodbe, tudi pilot in dva člana posadke sta lažje ranjena.

Mornariško ministrstvo Velike Britanije namerava kupiti 88 ribiskih ladij in jih preurediti za vojaške namene.

Poseben odbor za podpiranje beguncev-tovarnarjev so ustanovili v Angliji. Podpirali bodo predvsem tovarnarje, ki so morali bežati iz Češke in jim skušali pomagati do nove eksistence.

Sovjetska vlada je imenovala deset novih trgovinskih predstavnikov v inozemstvu. V Londonu, Rimu, Bruslju, Kodanju in Atenah so bili postavljeni novi šefi trgovinskih predstavništev, ponekod pa novi pomočniki šefov.

Ruski maršal Blücher je pomiloščen (?) in ga je Stalin zopet imenoval za vrhovnega poveljnika na Daljnem Vzhodu. Najprej obtožba, potem najvišje odlikovanje. V takih poročilih pač ni logike.

Mehika bo nabavila v Združenih državah veliko množino orožja.

Iz Češke

Voditelj katoliške ljudske stranke msgr. Šramek je v spremstvu tajnika stranke Janom Holom pobegnil v inozemstvo. Beg dr. Šrameka, ki je dolgo časa sodeloval v demokratičnih vladah bivše ČSR, je izzval v češki javnosti ogromno pozornost. Nemška tajna policija je izdala stroge ukrepe, da onemogoči ostalim sodelavcem dr. Beneša beg v inozemstvo.

Neurje nad Česko. Iz Prage poročajo, da je bilo pred kratkim v praški okoliščini strahovito neurje s točo, ki je bila 250 gramov težka. Neštevilne električne in telefonske naprave so uničene. Nekatere kraje je pokrivala 50 cm debela plast toče. Tudi Zlín, kjer so Bat'ove tovarne, je obiskalo neurje. Toča je tam razbila okrog 100 tisoč oken in pa 120 tisoč kv. metrov steklene strehe.

Razno

Velika kmetijska razstava v Moskvi. Francoska revija »L'exportateur française« prinaša informativni članek o kmetijski razstavi v Moskvi, ki bo otvorjena 1. avgusta t. l. Razstava ima namen, da pokaže praktične rezultate delovanja najboljših kmetijskih kolhozov (za drug) in sistema »stahanovcev«. Razstava bo na prostoru, ki meri 36 hektarov. Na tem prostoru bo petdeset paviljonov, v katerih bo razstavljenih 180.000 vzorcev. Razstavljalci računajo, da bo razstavo obiskalo vsaj sedem milijonov oseb. Navedeni list poroča tudi, da obišče razstavo veliko število gospodarskih strokovnjakov iz raznih tujih dežel.

Bat'a na Madžarskem. Po madžarskih vesteh osnuje Bat'a na Madžarskem tovarno čevljev. Investiranih bo v to podjetje okoli 1600 milijonov kapitala. Tovarno bodo zgradili v Pottisju.

Iz naših krajev

Vsem poverjenikom »Cankarjeve družbe«!

Pozivamo vse poverjenike, da nam najkasneje do 15. avgusta sporoče, koliko garnitur knjig za leto 1940 naročajo za svoj okoliš.

»CANKARJEVA DRUŽBA«
Ljubljana — Poštni predal 290.

TRBOVLJE

Bratovska skladnica, največja socialna ustanova rudarjev

K socialnim pridobitvam zadnjih 50 let lahko štejemo v prvem redu Bratovsko skladnico, ki nudi rudarskemu delavcu materialno pomoč v slučaju bolezni, nezgode, starosti in obnemoglosti, ter v zadnjem času tudi v slučaju brezposelnosti. Socialna beda bi bila med rudarji gotovo katastrofalna, če bi ne imeli ustanove, ki skrbi za svoje članstvo v vseh gornjih slučajih delavčevosti rudarja in njegove družine, ker sega socialno skrbstvo tudi preko člane na njegovo družino in celo še dalje na članovo ožje sorodstvo. Če govorimo samo o Krajevni Bratovski skladnici v Trbovljah, ki je zraven jeseniške najmočnejša in številčno največja, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je zelo napredovala in nudila tako članstvu, kakor tudi svojem veliki ugodnosti, ki so le v okvirju predpisov in pravilnika mogoče. Mi sicer ne povečujemo zaslug posameznikov, če izvršuje dolžnosti, ki so jih prevzeli, priznati pa moramo uvidenost, ki jo je v tem pogledu že ponovno pokazal predsednik Bratovske skladnice, ki je bil naklonjen vsem predlogom za koristi članstva, čeravno je moral čuvati tudi finančno stanje te ustanove. Na ta način je bilo omogočeno, da se je poslalo večje število bolanih članov na specialno zdravljenje v toplice, na morje in da se je odposlalo tudi 50 otrok članov na morje, 30 pa na letovanje na Gorenjsko. Pristopilo se je k ustanovitvi lastne lekarne, kar ima namen, da bo Krajevna Bratovska skladnica prihranila letno ca. 100.000 dinarjev. Graditi se namerava tudi stanovanjska hiša za nameščenice, v bolnici pa se je izvedlo mnogo dela za čiščenje oskrbe bolnikov.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da niso prejšnji ravnanji in predsedniki Bratovske skladnice v nobenem slučaju toliko storili za dobrobit te važne ustanove in njenih članov, kakor se je to storilo pod vodstvom sedanjega predsednika in ravnatelja g. inž. Biskupskija. Tudi mi smo za priznanje, kdor si ga zasluži.

F. Pilberšek.

ZAGORJE OB SAVI

Volitve zaupnikov pri apnenicah. V petek, dne 21. julija t. l. bi se morale vršiti na obratu apnenice volitve obratnih zaupnikov. Ker pa je bila vložena samo ena kompromisna lista, so volitve odpadle in je dobila ZRJ 2 in JSZ 2 zaupnika.

HRASTNIK

I. delavsko kolesarsko društvo, podružnica Hrastnik, je pričelo zopet aktivno delovati, kar je bilo opaziti pri vseh tukajšnjih društvenih prireditvah. Zaenkrat nas je sicer res malo, kar se nam tudi rado čisto očita, toda to nas ne straši, ker vemo, da bomo z vztrajnim delom napredovali. Vabimo vse delavske kolesarje, da se nam pridružijo in postanejo člani naše športne organizacije. — Družnost!

O ustanovitvi lastne lekarne pri Bratovski skladnici. O tem vprašanju se je že mnogo razpravljalo. Vodile so se tudi po časopisju razne načelne debate za in proti ustanovitvi lastnih lekarn pri Bratovski skladnici z namenom, da iste pribavijo cenejša zdravila za svoje člane, kot pa jih morajo plačati po zasebnih lekarnah. To mnenje si je osvojil tudi upravni odbor kraj. Bratovske skladnice v Hrastniku na eni svojih zadnjih sej in se vrše v ta namen že potrebne adaptacije v prostorih zgradbe Bratovskih skladnic. Lekarna se bo nahajala v sobi, kjer je bil doslej prostor za obsevanje. Prezidalo pa se je obsežno mrtvašnico, tako, da bo ista zavzemala le polovico dosedanjega prostora, v drugi polovici pa se bo uredilo naprave za obsevanje. Ker se v bolnici še ne nahaja kopalnica, ki bi bila vsekakor nujno potrebna, ne bi bilo napačno, če bi se ob tej priliki rešilo tudi to vprašanje.

Opozorjamo hrastniško občinstvo na gostovanje članov ljubljanskega narodnega gledališča z Borkovo »Partijo šaha« in sicer pod okriljem »Vzajemnosti I.« v Hrastniku. Dan in prostor gostovanja bomo objavili pravočasno.

Otvoritev kopalnice. Menda na bilo bolj potrebna pri nas kakor kopalnice, ki je bilo zgrajeno na pobudo g. Zelinka Emanuela v kemični tovarni. Zgraditi kopalnice brez denarnih sredstev je res umetnost. G. Zelinka je znal premagati vse ovire. Organizirali smo krajevno Protituberkulozno ligo, ki je pridno zbirala sredstva v to svrhu. Otvoritev se je udeležil g. vikar Prelog, ki se je pohvalno izrazil o tem delu in čestital predsedniku lige ter predsedniku občine S. Malovrhu, kakor tudi vsem, ki so pripomogli do zgraditve kopalnice. Vsem udeležencem in darovalcem pa se je še posebej zahvalil g. Zelinka.

Tiskovni sklad

Za »Rdeči strup« so darovali v Zagorju sledeči: Ule Anton st. din 10, Neimenovan din 10, Ule Anton ml. din 10, Neimenovan din 20, Čobal Melhior din 10, Arh Jurij din 10, Neimenovan din 10, Leskovšek Anton din 10, Neimenovan din 10. Skupaj din 100. Iskrena hvala. Posnemajte!

Proslava 40-letnice Zveze rudarjev Jugoslavije podružnice Trbovlje

Dne 5. in 6. avgusta t. l. praznuje Zveza rudarjev Jugoslavije, podružnica v Trbovljah, 40-letnico svoje obstoja.

Prireditve se bo vršila v širokem obsegu in s pestrim sporedom. Pričakovati je, da se bodo te proslave udeležili številni delavci in delavke iz raznih krajev Slovenije, saj so Trbovlje važen industrijski center, kjer so se vršili v prošlosti hudi boji, ki so često odločevali tudi o položaju delavstva v drugih krajih.

Zato sodružice in sodruzi vsi na to proslavo!

Prijavite potom svojih organizacij in društev udeležbo takoj prireditvenemu odboru v Trbovljah, da s tem olajšate, da bo prireditve brezhibno funkcionirale.

Zborovanje živilskih delavcev

Minulo nedeljo se je vršilo v društvenem lokalni gostilni »Zlati konj« zborovanje mariborskega živilskega delavstva, ki ga je sklicala tukajšnja podružnica Živilskih delavcev Jugoslavije. Zborovalci so napolnili do zadnjega kotička dvorano, kar priča, da so bili navzoči domala vsi živilski delavci iz Maribora in bližnje okolice. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik s. Plohl. Po kratkem nagovoru je podal besedo s. Zidančaku, ki je nato obširno poročal o pogajanjih, ki so se vršila med Združenjem pekovskih mojstrov in zastopniki organizacije za sklenitev kolektivne pogodbe. Iz poročevalčevih izjavanj, ki jih je še izpopolnil predsednik s. Plohl, so zborovalci dobili točne informacije o poteku teh pogajanj in ostro obsodili zadržanje nekaterih pekovskih mojstrov, ki ovirajo sporazum in podpis kolektivne pogodbe, čeprav so zastopniki živilskih delavcev stavili prav skromne zahteve. Zborovalci so soglasno sklenili, da bodo vodili boj vse dotlej, dokler ne bodo uspehi. Način boja, kakor tudi, če bodo živilski delavci stopili v stavko pa bo odločila organizacija. Živilski delavci ne bodo nasledili vplivanja od drugod in se tudi ne bodo pustili zavajati

po časopisnih vesteh, ki so že razglasile, da bo v Mariboru izbruhnila stavka živilskih delavcev. Že danes pa lahko povemo, da se bodo mariborski živilski delavci poslužili tega zadnjega sredstva le v skrajnem slučaju.

zato tudi pekovski mojstri ne bodo mogli večno brskirati določil uredbe o omejitvi nočnega dela. Najboljši porok za to je organizacija, ki vsak dan pridobiva na moči in bodo v najkrajšem času organizirani tudi poslednji pekovski pomočniki, ki so doslej stali izven organizacije. Zborovalci so dalje izrazili svoje simpatije do mezdnega boja celjskih tovarišev in na predlog s. Zidančaka sklenili tudi materialno podpreti Celjane. — Nato sta še govorila s. Jelen o pomenu strokovne organizacije in delavskega tiska, s. Vidovič pa o volitvah obratnih zaupnikov. Ko so bila rešena še nekatera organizacijska vprašanja, je predsednik s. Plohl zaključil lepo uspešno zborovanje, ki je pokazalo zrelost in odločno voljo živilskega delavstva, ki ne bo popustilo v boju, dokler si ne pribori svojih socialnih pravic. Ob zaključku zborovanja se je prijavilo 17 novih naročnikov na »Delavsko Politiko«.

MARIBOR

Slovenski in nemški vinogradniki so na skupnem posvetu sklenili odgovoriti s 1. avgustom svojim viničarjem službo in da ne bodo vzeli v službo novih viničarjev, dokler se določbe nove viničarske uredbe ne spremenijo tako, da bodo koristile vinogradnikom in viničarjem. O določitvi nove viničarske uredbe je na tem posvetu vinogradnikov poročal g. dr. Jančič, posveta pa se je poleg drugih udeležil tudi g. dr. Mühleisen.

Vzroki pomanjkanja krojaških pomočnikov. Zadnjič ste priobčili vest, da v Mariboru pomanjkuje krojaških pomočnikov. Smatram za potrebno, da nekoliko pojasnim, kako je do tega prišlo. Domala ves naraščaj v krojaški stroki, ki je bil dobro kvalificiran, je danes zaposlen po tovarnah, deloma radi tega, ker ni mogel dobiti zaposlitve pri krojaških mojstrih, deloma pa tudi, ker je nekoliko bolj siguren zaslužek in zaposlitev trajna. Po preobratu so imeli mojstri svobodne roke v pogledu sprejemanja vajencev, katerih je takrat bilo v Mariboru stalno okrog 60, po omejitvi števila vajencev pa je število vajencev padlo na 30 do 40. Kljub temu pa bi moralo biti v tej stroki mnogo preveč izučenih pomočnikov, ki so se v teku let po preobratu izučili tej obrti, če bi jih ne bila vzela tovarna. Pred svetovno vojno je bila navada, da je vajenec komaj čakal konec učne dobe, da je lahko šel širom sveta po nadaljno izobrazbo in je tako postal dobro kvalificiran pomočnik. Po preobratu pa je to drugače. Komaj se vajenec izuči, že mora na cesto med brezposelne, pot v svet pa mu je zaprta in kvalifikacija slaba, ker je mojster komaj dočakal, da je mladi pomočnik odšel in napravil prostor novemu vajencu. Domnevam, da od bivših vajencev, ki so se izučili v povojnih letih krojaške obrti, ni pri tej stroki več zaposlenih niti 15%. Največ od teh jih je iskalo zaposlitve v tovarnah zlasti v tekstilni stroki, majhen del pa se jih je osamosvojil in so sedaj mali krojaški mojstri. To so glavni vzroki pomanjkanja krojaških pomočnikov v Mariboru. — Pomočnik.

KAMNIK

Zahvala vsem udeležencem proslave 20 letnice Delavskega pevskega društva »Solidarnost« in Delavske knjižnice v Kamniku. Vse velike zaposlenosti se nama ni bilo mogoče posloviti od vseh društev, zato izrekamo na tem mestu vsem, ki so doprinesli svoj delež k veličastni kulturni manifestaciji slovenskega delovnega ljudstva v Kamniku dne 9. julija t. l. sodružno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo članom »Vzajemnosti« iz Zabukovce, ki so bili že ob 7. uri zjutraj s praporjem na mestu in ves čas agilno pomagali pri sprejemu gostov. Nadalje »Vzajemnosti« iz Stožic pri Ljubljani, ki je organizirala veličastni sprevid kolesarskega bataljona, Kovinarski godbi iz Jesenice in Zavrta, trpinom iz Trbovelj in Hrastnika. Nadalje sodružni in sodružici Kogelj-Korparjevi, ki sta ves čas agilno pomagala. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so nam poslali številne pozdravne brojčavke in čestitke. Posebna zahvala pevskemu društvu »Grafika« iz Maribora, ki je že na predvečer sodelovala in vzbujala splošno priznanje kamniškega občinstva ter Bratku Kreflu, ki se je ves stavil na razpolago od začetka do konca slavnosti in mnogo pripomogel, da je prireditve tako lepo uspele.

Krasen uspeh naše kulturne prireditve. V nedeljo, dne 9. julija t. l. smo videli v Kamniku močno vojsko kulturnih bojnikov. Videli smo trudne trpine upadlih lic iz naših črnih revirjev, iz kovnic, od stavev, iz gorenjskih plavčev i. t. d. Videli smo zastopnike delovnega ljudstva šinom naše Slovenije, med njimi osivele sodruge v boju za boljšo bodočnost de-

lavstva, ki so molče manifestirali za izobrazbo delovnega ljudstva. To je bila disciplinirana vojska proletarijata, organiziranega v naših kulturnih organizacijah. Marsikomu ta red in disciplina nista bila všeč. Hoteli so vse kaj drugega... Toda mi smo ponosni na ta red in disciplino. Mi smo ponosni na naše kulturne organizacije, ki vršijo veliko duhovno nalogo, da pripravijo delovno ljudstvo na veliki dan vstajenja vseh malih, ponižanih in razžaljenih. Proslava 20 letnice Del. pev. društva »Solidarnost« in Del. knjižnice v Kamniku je bila prireditve moralnega značaja. Že ob svoji 15 letnici sta si ti dve delavski organizaciji nadeli nalogo, zanesti med delovno ljudstvo čut medsebojnega spoznavanja, zavedajoč se, da bo že bližnja bodočnost združila trpeči razred v močeno falango proti krivici in nasilju. Pevski zbor »Solidarnost« je prinesel vsako leto razne turneje in nastope po Gorenjski, Štajerski in drugih krajih. Tudi v krajih, kjer socialistična misel še ni prodrla, si je zbor pridobil simpatije prijateljev in znancev. Mirno lahko trdimo, da je bilo to stremenje kronano z uspehom. Proslava 20 letnice je pokazala, da je delavstvo tesno povezano v kulturnih organizacijah. Naš boj je boj proti sovražstvu in nasilju, da spozna brata brat in za enakopravnost vseh ljudi. Testament, ki smo ga sprejeli od naših starih sodrugov, od sodrugov, kateri so žrtvovali imetje, čas in življenje veliki ideji, bomo izročili naši mladini. Ti, mladina, pa stopi na plan, da boš vredna nositeljica lepše bodočnosti, za katero so tvoji očetje in dedje žrtvovali vse. — Kulturna in prosveta — to naša bo osveta!

P. F.

CELJE

Četrto letno letovanje šoloobveznih otrok Cinkarniškega delavstva. Kraj. odbor Bratovske skladnice je tudi za poslovno leto dal pobudo za letovanje otrok s pristankom s strani ravnateljstva podjetja, ki prispeva polovico stroškov. Na letovanju se že nahaja 31 dečkov za tri tedne, katere bodo zamenjale še deklice. Letovanje se vrši v prelepi Savinjski dolini v Lačji vasi ob Dretni. Kraj je zelo primeren in odgovarja vsem potrebam letovanja. Zrak je čist, solnca v izobilju, kakor tudi možnost izprehodov po gozdih, kopanja v Savinji in v Dretni, izleti na bližnje planine, kjer se nahaja vse polno borovnic, jagod in malin, katerih se lahko otroci navžijejo po mili volji. Vršijo se tudi razne igre, telovadba, petje, nogboor itd. V prvi vrsti je omembe vredno izvrstna in okusna hrana, kakor tudi domači, vsaki drugi dan sveži in okusen ter tečen kruh. — Hvale vredna je požrtvovalnost gosp. Vltavskije, ki skrbi za čistost pri hrani in vzorni red, kateri je pridelen še en gimnazijec za nadzorstvo. Zadovoljstvo vlada na vsej črti, pritožba je le-ta, da bo trajalo letovanje prekratek čas. Delavstvo si želi, da bi se tudi niemu nudil primeren oddih oziroma letni dopust, da bi si zamoglo pridobiti novih moči za nadaljnjo težko delo.

Prijave za izlet v Trbovlje 6. avgusta sprejema »Vzajemnost« vsaki dan. Sodruzi zaupniki, poskrbite, da bo udeležba celjskega delavstva na proslavi 40-letnice obstoja podružnice ZRJ v Trbovljah lepa. Proslave se udeležita pevski in fanfarski odsek »Vzajemnosti«. Spominski trak, s katerim imate brezplačen dostop k vsem prireditvam, stane din 3 in se ga dobi v pisarni »Vzajemnosti«. Nedeljska vožnja stane din 17. V nedeljo skupen odhod s prvimi jutranjim vlakom ob 4.45 uri. Vse strokovne organizacije naj obveste svoje članstvo o proslavi in napravijo potrebno agitacijo.

M. Gorkoga »Poletje«, knjiga krasne socialne vsebine je še v nekaj izvodih na razpolago. Nizka cena din 10 omogoči vsakomur nabavo. Dobi se v tukajšnji upravi našega lista.

Sodruzi, ki so prevzeli biokje za fanfaro v razporedajo se naprošajo, da do četrta brez-pogojno obračunajo in oddajo denar. Sodruzi, storite svojo dolžnost, da bo lahko tudi »Vzajemnost« izpolnila napram dobavitelju instrumentov prevzeto obveznost.

TRŽIČ

Za enako obdavčenje vseh tovarn. S piscem članka »Občina in industrija«, ki je bil zadnjič objavljen v našem listu, se ne strinjam popolnoma, ker ne vidim, zakaj bi naj plačevala uvoznino samo tekstilna industrija. Nisem proti obdavčitvi, sem pa proti temu, da bi se obdavčilo le tukajšnjo tekstilno industrijo, ki je vsaj nekaj ustvarila za delavce v pogledu stanovanj, česar se pa o drugih podjetjih ne more trdit, čeprav morda druga podjetja danes bolje uspevajo, kakor tekstilna industrija, ki se mora letos boriti z deviznimi težkočami pri uvozu surovin. Občinske doklade bi morale plačevati vsa podjetja.

Ropot in drvenje avtomobilov. V našem kraju je neko avtovoznošništvo, ki povzroča ponoči tak ropot, da niti v poznih nočnih urah ni mogoče mirno počivati. Otroci se često prebudijo iz spanja, od dela izmučeni ljudje pa se seveda tudi ne morejo odpočiti, ker ropočejo avtomobili in vozijo s polno brzino. Za tega podjetnika in njegove šoferje očitno ne veljajo sicer strogi cestni policijski predpisi, zlasti tudi, da morajo avtomobilisti po naselbinah voziti le 15 km na uro. Dne 26. julija t. l. je okrog 21. ure s polno brzino pridrvel z avtomobilom sam lastnik, ko je bilo polno ljudi na naši edini glavni cesti in je le čuda, da se ni zgodila kakšna nesreča. Če lastnik ne upošteva cest. predpisov, potem ne moremo od njega pričakovati, da bo naročil svojim šoferjem, da naj vozijo po trgu obzirno. S hitro vožnjo pa se dvigajo tudi veliki oblaki prahu, ker se pri nas za škropljenje cest še ni poskrbelo. Čudimo se, da tega nihče ne vidi, ko se sicer strogo kaznuje vsakega kolesarja, ki prenašga vozi, zlasti pa če je brez luči. Cestno prometni predpisi morajo veljati za vse, zato pozivamo poklicane oblasti, da napravijo red.

LIBOJE PRI PETROVČAH

Rudarji potrebujejo strokovno organizacijo. Pri nas je postojala močna strokovna organizacija rudarjev, ki pa je bila vodstvu rudnika zelo na poti. Storilo se je vse mogoče, da se to varuhinjo rudarskih interesov razbije, kar se je radi nezavednosti rudarjev žal tudi posrečilo. Največ so k temu pripomogli denuncijanti, ki na drug način niso mogli priti do nezasuženih boljših mezd. Čas je, da tudi pri nas rudarji spregledamo in se učimo od podjetnikov, ki so dobro organizirani in znajo braniti svoje interese. Če bi se tega v polni meri zavedali vsi naši rudarji, bi ne dajali na razpolago tako poceni svoje delovne moči, ko moramo vedno v življenjski nevarnosti spravljati črni diamant globoko izpod zemlje na površje. S tem našim delom pa se radi naše nezavednosti okoriščajo samo drugi. Ker nimamo organizacije, nam v tolažbo organizirajo izlete, izdatke za tak izlet pa moramo kriti sami, le, da se tega po večini ne zavedamo. Radi bi delali izlete, zlasti če se pri tem dobi zastoj pri grizku in pivu. Toda to se zgodi le redkokdaj, mi pa potrebujemo vsak dan hrano, izato bi bilo predvsem potrebno, da bi podjetje prepuščilo rajše organiziranje izletov drugim, namesto tega pa nudilo rudarjem primerni zaslužek. Brez organizacije pa zboljšanja položaja ne bo, zato trpin vzdrnite se! Proč z malodušjem in strahopetnostjo! Organizirajmo se v naši svobodni strokovni organizaciji ZRJ, ker le močna strokovna organizacija lahko uspešno zastopa naše interese. — Rudar.

Obiščite 8. MARIBORSKI TEDEN

od 5. do 13. avgusta 1939

Polovična vožnja na železnica
od 1. do 17. avgusta 1939

**Velika gospodarska in
kulturna revija**

Industrija — Trgovina — Obrt —
Kmetijstvo — Velika tekstilna
razstava — Tujskoprometna
razstava — Gostinstvo — Vinska
pokušnja — Razstava narodnih
vezenin — Narodopisne razstave
— Jubilejna gledališka razstava
— Skautska razstava — Razstava
malih živali — Številne specialne razstave —
Koncertne in gledališke prireditve — Sportne pri-
reditve — Veselični park na razstavišču itd.

**5. do 6. avgusta festival slo-
venskih narodnih običajev**

**Obiščite Mariborski otok, najlepše kopališče
v Jugoslaviji!**
Obiščite zeleno Pohorje in sončni Kozjak!
Obiščite vlnorodne Slovenske gorice!
Obiščite veseli Maribor in njegovo okolico!
**Mariborski teden je najlepša prilika za
obisk naše severne meje!**

STUDENCI PRI MARIBORU

»Vzajemnost« priredi dne 12. avgusta t. l.
mladinsko akademijo, pri kateri sodelujejo vse
sosednje »Vzajemnosti«. Vabi odbor.

V borbi za Davisov pokal je zmagalo jugo-
slovanska teniška reprezentanca s 3:2 proti
Nemčiji.

Uredba o službenem razmerju viničarjev je izšla

V št. 57. »Službenega lista« banske uprave
dravske banovine od 19. julija je izšla nova
uredba o službenem razmerju viničarjev.

Iz te uredbe samo par določb:

Viničar, ki vstopi v delo, sklene pogodbo,
ki mora vsebovati: izčrpen seznam del, ki jih
mora viničar opravljati, število oseb, starih
nad 16 let, ki jih mora dati viničar na raz-
pologo za viničarska dela, število živine, ki jo
mora imeti viničar ali pa jo rediti za svojega
gospodarja, ter prejemke. Za lažja dela se smejo
porabljati tudi otroci. Za nje ne veljajo določbe
o delovnem času in prejemkih.

Viničarjevi prejemki so ti-le:

Prosto stanovanje in vrt, ako spada k zgrad-
bi. Na vsakega pol hektarja vinograda eno
osminko hektarja deputatne zemlje; steljo, gnoj
od 1. decembra do 30. aprila, vinske tropine
in din 100 letno od vsakega pol hektarja vino-
grada, mezda za vsak delovni dan in osebo po
din 10 poleti in po din 8 pozimi, za težja kva-
lificirana dela pa din 12,50 poleti in din 10
pozimi. Od mezde ali letne nagrade sme vino-
gradnik odračunati prejemke v naravi, ki jih
viničar dobi razen zgoraj navedenih. Ako se
dela vrše v akordu, se računa za en hektar
vinograda in leto 100 delovnih dni.

Delovni čas znaša pri lastni hrani poleti od
7. do 12. in od 13. do 18. ure, pozimi pa od 8.
do 12. in od 13. do 16. ure. Nadure se plačajo
s 50 odst. poviškom, zlasti tudi delo ob nede-
ljah.

Spore razsoja viničarska komisija, ki posluje
na sedežu občine in obstoji iz treh članov. —
Predsednik je župan, druga dva člana pa sta:
po en zastopnik vinogradnika in viničarja. —
Izostanek od razprave pri taki komisiji se kaz-
nuje z globo do din 200.

Delavski pravni svetovalec

Povečava slike (Metlika)

Vprašanje: Potnica zagrebške tvrde za po-
večanje slik je 1. 1937 pregledala moje hčer-
ko, da bi si pustila povečati sliko. Hčerka ni
hotela, pa ji je potovka kar s silo vzela iz rok
njeno sliko in obljubila, da bo napravila za re-
klamno ceno. Čez nekaj časa je prišel potnik
z napol dogotovljeno sliko in je rekel, da bo-
mo morali vzeti sliko, čeprav ni hčerka prej
ne podpisala in ne naročila. Kupili smo na pol
izdelano sliko, da bi bil mir. Nato pa so pisali,
da bodo poslali povečano sliko, kar smo od-
klonili. Tvrdba je zopet pisala, da še ni niko-
gar varala in da smo jo celo žalili na odprti
karti in je dobila tudi hčerka od advokata opo-
min. Nato smo morali končno naročilo potrditi,
čeprav čisto prisiljeno. Tudi potniku smo pisali
v Celje, pa ni nič odgovoril. Pozneje so po-
slali sliko po povzetju in smo kar plačali. Ko
smo odprli, je bil na sliki nek pilot, ne pa hčer-
ka. Poslali smo nazaj, a nam še vedno niso
poslali prave slike. Tvrdba je odgovorila, da
je kriv potnik, in da oni ne odgovarjajo. Ako
hočem sliko, moram poslati še denarja. Ko
smo grozili s tožbo, sploh niso več odpisali.
Vprašali smo že v Prevaljah advokata, pa je
rekel, da ni nič. Kaj nam je storiti?

Odgovor: Ko se je prvotno samo hčerka po-
godila s potovko, v nikakor niste bili dolžni

Objave VIII. Mariborskega tedna

Revija slovenske folklorne. Festival sloven-
skih narodnih običajev v okvirju VIII. Maribor-
skega tedna dne 5. in 6. avgusta bo, sodeč po
dosedanjih pripravah, največji dogodek te vr-
ste v Sloveniji. Poleg že napovedanih 9 skupin
iz bivše Kranjske in Spodnje Štajerske se obeta
še 10 iz Istre. Prireditve vzbujajo po vsej Slo-
veniji in Jugoslaviji tako veliko zanimanje, da
se napovedujejo posebni vlaki. Prometno mini-
strstvo je dovolilo za obisk festivala četrtinsko
vožnjo po železnicah, in sicer za prihod v Ma-
ribor od 4. do 6. in za odhod od 5. do 7. avgu-
sta. Dne 2. in 3. avgusta bo predaval v ljub-
ljanskem radiu o slovenskih narodnih običajih
vodja festivala, ravnatelj folklorističnega in-
stituta Glasbene Matice v Ljubljani, g. France
Marolt. Dne 5. avgusta bo prenašal ljubljanski
radio celotno prireditev festivala.

Tekmovanje jadranih letal bo posebna pri-
reditve letošnjega VIII. Mariborskega tedna od
5. do 13. avgusta. To tekmovanje bo najlepše
pokazalo rezultate dosedanjih naporov tega
našega mladega sporta.

Komično gledališče bo svojevrstna atrakcija
letošnjega VIII. Mariborskega tedna. Namešče-
no bo na razstavišču in odprto ves čas od 5.
do 13. avgusta. Vprizarjalo bo pod vodstvom
g. Bože Podkrajške kratke komedije, burke,
itd. itd. — Druga zanimost bo razstava so-
dobnih političnih karikatur.

Dela za veliko tekstilno razstavo letošnjega
VIII. Mariborskega tedna v veliki unionski
dvorani so že v polnem teku in pričajo, da bo
največja sedanja revija izdelkov znamenite ma-
riborske in okoliške tekstilne industrije. —
Predstavljal bo za marsikoga nepričakovano
odkritje.

Za bivanje obiskovalcev VIII. Mariborskega
tedna od 5. do 13. avgusta v Mariboru je po-
skrbljeno vestransko v hotelih, javnih preno-
čiščih in zasebnih stanovanjih. Vsak obisko-
valec bo našel sobo ali posteljo po svoji želji
in po najsolidnejših cenah. Prav tako je po-
skrbljeno za najboljšo hrano in pijačo. Nudila
se bo najboljša prilika za kopanje na Maribor-
skem otoku in izlete, po železnicah pa bo od
1. do 17. avgusta polovična vožnja.

Proti razsodbi viničarske komisije je mogoča
pritožba na upravno oblastvo. Proti izvršni raz-
sodbi upravnega oblastva je vselej dovoljena
pot na redno sodišče v 60. dneh od prioblitve.

Viničarji imajo pravico organizirati se.

Viničarski sklad za podpore viničarjem in
njih svojcem v primerih dolgotrajne bolezni,
onemoglosti in smrti bo urejen s posebnim
pravilnikom. Vsak lastnik vinograda plača od
pol hektarja vinograda po din 100 letno v ta
sklad. Vendar pa ne plačajo tega prispevka
osebe, pri katerih se smatra, da tvori donos
vinograda del plače uživalcev. Prav tako ne
plačujejo tega prispevka cerkvene imovine, če
je donos vinograda določen za cerkvene po-
trebe. Samostani pa so plačili tega prispevka
zavezani.

Maksim Gorki: »POLETJE«, socialni roman
iz ruskih prevratnih dni je ravnokar izšel. Na-
roča se v naši upravi. Cena knjigi s 156 stran-
mi osmerke, je samo 10 dinarjev. Knjigo toplo
priporočamo.

Književnost

Tone Čufar: »Mali Babilon«, ponatis iz jese-
niškega »Našega Kovinarja«, je po piščevi
označbi groteska, bolj pravilno bi bilo menda
groteskna komedija v eni noči; začne se ko
sonce zahaja in konča točno ko sonce spet
vzide. Sodeluje kopica ljudi in v mrtvašnici na
ne sevirani mizi. Zgodí se v tej noči silno veliko
in še več govori: med to čudno, sentimentalno,
resignirano in zafrkljivo konverzациjo se pa
dokaj pogosto posvetijo

kakor zvezde v tej raz-
burkani noči. Našim odrom, ki nimajo mnogo
izbire, bo to delo prav prišlo; podeželskim
odrom bo delal morda preglavico, za našo li-
teraturo nov način, s katerim je ta igra napi-
sana, namreč v zaporedni prozi, kakor povest,
vendar tako pregledno, da se z malo truda
lahko izluščijo in vskladijo dialogi akterjev.

plačevati iz te pogodbe. Ko ste se pozneje vi
podpisali, ste bili seve že tudi vi obvezani. Če
vam je tvrdba poslala popolnoma drugo sliko,
jo lahko še vedno tožite na izročitev prave
slike. Morda pridete najkrajše do cilja z ova-
do na drž. tožilstvo ali orožništvo radi golju-
fije. Običajno pa nastajajo iz takih naročil
za povečanje slik vedno takšne in podobne
razprtije, ki povzročajo visoke stroške.

Uradni branilec (Ptuj)

Vprašanje: Moja žena je ime la pri sodišču
razpravo ter je bilo na vabilu zabeleženo, da jo
bo zagovarjal uradni branilec. Ta odvetnik iz
Maribora, ki ga žena ni najela, zahteva sedaj
od nje plačilo stroškov v znesku din 263,50 in
grozi s tožbo. Moja žena pa se ne čuti dolžna
tega zneska poravnati in Vas prosim odgovora,
kaj je na stvari?

Odgovor: Vaša žena se je morala očitno
zagovarjati pred kazenskim senatom okrožnega
sodišča radi zločina in je sodišče vsled tega
postavilo uradnega branilca, ako si ga ni
že poprej sama izbrala. Če je žena brez pre-
moženja, uradni branilec ne more zahtevati od
nje plačila. V nasprotnem slučaju pa je odvet-
nik upravičen zahtevati od nje stroške, ki z
ozirom na odvetniško tarifo po tem znesku raz-
pravo pred okrožnim sodiščem niso visoki.

Kotiček sadružic

Mir v družini

Dandanes, ko je toliko nesoglasij in nespo-
razumov na svetu, bi morala biti vsaj družina
tisto mirno zavetje, kjer bi utihnili vsi prepiri,
kjer bi vsakdo našel oddih in pokoj. Tako za-
vetje si je pa treba ustvariti, kar ni težko, če
so vsi družinski člani za to trdno pripravljeni.
Vsaj v družini bi se moral vsak skrbno čuvati
vsakega prepira, trikrat bi si moral premisliti
vsako besedo, ki bi utegnila koga drugega ra-
niti. Če si drugega mnenja kakor ostali, povej
ga zlepa in nikoli ne pusti, da pride do nesog-
lasij. Nikoli ne žali koga v hipnem navalu
jeze, saj s tem zgubite spoštovanje drug do
drugega, brez katerega ne more biti sreče in
ljubezni v družini. Zlasti pa se naj nikdar ne
zgodi, da zapadeš po kakem nesoglasju ali pre-
piru, ki si ga morda celo ti izzvala, v molk in
da potem po več dni ne spregovoriš besede.
Človek, ki zna tako »pasti mulo«, bi se sploh
ne smel poročiti, saj lahko zagreni vsej družini
življenje. Kako težko je potem začeti znova
govoriti in kako smešen se zdi potem človek
samemu sebi. Če ti ni kaj prav, povej zlepa,
dogovori se mirno do konca in misli vedno na
svoje človeško dostojanstvo. In če kdaj v kaki
malenkosti ne gre po tvojem, tudi če bi bilo
bolje tako, pojdi smehljaje preko tega, saj je
na svetu vse minljivo in edino, kar se sploh
splača je: biti dober.

Proč s steniciami v stanovanju!

Kakor pri vsakemu mrčesu, si velja tudi pri
stenicah zapomniti, da ni nobena sramota, če
jih kdo dobi, da je pa sramota, če jih dolgo
ima oziroma če dopusti, da se mu bohotno raz-
množijo. Zlasti v mestih, kjer se stanovanja
tisče drugo drugega, se stenice kar ne moremo
ubraniti, kajti stenice lezejo na vse kroje in če
jih ima v stanovanjski kasarni samo ena na-
jemnica, nismo kljub vednemu snaženju nikoli
varni pred njimi. Če se v najbolj zasteničenem
stanovanju lotijo odpravljanja stenic na nepra-
vilen način, če jih z raznimi sredstvi prežene-
jo, namesto da bi jih uničili, lahko ravno na
ta način dosežejo, da se bodo stenice izselile
v vsa druga stanovanja.

Pri stenicih pomaga samo dosledno, nepre-
stano snaženje. Nesmiselno je, če kupimo kako
sredstvo proti stenici, pa potem samo na-
mažemo posteljo, ne da bi prej pogledali za
stenicami in jih uničili. Na ta način dosežemo
samo, da stenice spremene svoje bivališče, da
se iz postelje preselijo za podobe ali kam dru-
gam in tako imamo kmalu vse stanovanje za-
steničeno. Zato je najbolje, da postelje sploh
ne mažemo, da stenic ne preženemo kam dru-
gam. Pač pa moramo takoj februarja, še pre-
den zalega oziroma, začeti s snaženjem. Vsaj en-
krat tedensko moramo dati vse postelje po-
polnoma narazen, pregledati tudi v lesenih de-
lih vsak kotiček in vsako špranjo in sproti uni-
čiti vsako jajčece in vsako stenicico. S takim
temeljnim pregledom je treba nadaljevati tja
do novembra. V vročih poletnih mesecih pa
seveda ne zadostuje enkratni tedenski pregled,
ampak je treba to delo opraviti vsaj dvakrat
na teden. Pregledati je treba tudi okvirje slik,
zofe in sploh vsak kraj, kjer sumimo, da se
skriva stenicice. Če nimamo vsega stanovanja
zasteničenega, če imamo stenicice samo v po-
stelah, imamo še najlažje delo. Samo s takim
doslednim uničevanjem dosežemo uspehe. Če
stanujemo sami zase v hiši, ali če imamo snažne
sode, si lahko stenice popolnoma odpravimo,
drugače pa dosežemo s takim temeljitim pre-
gledovanjem vsaj, da se nam stenicice ne morejo
razmnožiti, tudi če jih dobimo od drugod.

Z raznimi sredstvi proti steniciam pa nama-
žimo zlasti tiste kotičke in špranje, kamor s
težavo sežemo in nočemo, da bi se tam stenicice
zaredile. Zelo dobro sredstvo je terpentini, ki
je še zlasti priporočljiv, ker ne pušča nobenih
sledov. Enako dober je tudi lizol. Mnogi tudi
prekuhajo tobak za nosljanje in kumino, in s
tem namažejo postelje. V zasteničenih hišah
je dobro, dodati pri preslikanju sob barvam ne-
koliko volovskega žolča ali še bolje, vode, v
kateri smo prekuhali kolokvinto (strup, ki se
dobi v drogerijah). Da nam ne prilezejo stenicice
v stanovanje, namažimo zunanje okenske okvir-
je in vrata s kolokvintno vodo ali pa s kon-
centrirano kisovo kislino, ravno tako pa tudi
namažimo tla in sicer prav vsako špranjo.

Če je stanovanje zelo zasteničeno in bi bilo
mehanično uničevanje stenic predolgotrajno, je
najbolje, če uničimo stenicice s strupenimi plini.
Najboljša je ciklonizacija, uničevanje s strupe-

nim plinom ciklonom, s katerim pa sme postoi-
pati samo oblastveni organi. Od domačih sred-
stev je najbolj znano žvepljenje, ki sicer ne
zaleže stoddotno, a vendar steničijo nadlogo
prav znatno omili. Pred žvepljanjem je treba
okna in vrata zapreti, vsako špranjo, skozi ka-
tero bi lahko uhajal zrak, pa s papirjem ob-
lepiti. Postelje je treba dati popolnoma na-
razen. Na sredo sobe nasujemo pepel ali pesek,
nanj naložimo opeke, na katere postavimo star
lonc. V lonc damo pol do tričetrt žvepla, ga
prižgemo in hitro zapustimo sobo. Po 24. urah
spet odpremo, vse pregledamo in osnažimo. —
Bolje kakor žvepljenje pomaga amonijak. V
sobo, ki jo je treba ravno tako kakor za žvep-
lanje dobro zapreti in zamašiti špranje, po-
stavimo na več krajih na tla plitve krožnike
z amonijakom. Amonijak izpuhteva in strupeni
plin uniči vso golazen. Sobo pa moramo pustiti
nekaj dni zaprto, da plin temeljito deluje, nato
šele lahko odpremo in prezračimo. — Najbolj
radikalno pa učinkuje žveplovo ogljikovec, ki je
pa zelo strupen in je zato najbolje, če ravna
z njim izsolano osobje. Če pa tega ni na raz-
pologo, je pa treba skrajne previdnosti. — V
sobo, ki smo jo pripravili kakor za žvepljenje,
damo na sredo na pepel ali pesek opeke, na
te pa železno ponev, na katero vlijemo žvep-
lovo ogljikovec, ki ga z vso potrebno previd-
nostjo prižgemo in nato naglo zapustimo sobo.
Stenice pa tudi uničimo s sledečo mešanico:
20 dkg benzola, 5 dkg naftalina, 75 dkg dena-
turiranega špirta. Če poskropimo s to zmesjo
špranje, uničijo plini, ki se razvijajo, prav vsako
stenicico.

Obloženi kruhki

Obloženi kruhki so v delavskem jedilniku
skoraj neznan, kar je škoda, saj lahko obloženi
kruhki včasih izdatno poživijo naše enolične
jedilnike. Gospodinja si pripravi veliko časa,
ako zdaj poleti napravi večkrat na teden —
»mrzlo večerjo« z obloženimi kruhki, zraven pa
pripravi čašico lipovega čaja, mleko ali kako
lahko mlečno jed. Če odrastlim ne prija mleko,
lahko dobe k obloženim kruhom zeleno ali
krompirjevo solato. Za pripravljanje obloženih
kruhov je nepotrebno vsako navodilo, saj jih
mora vsaka gospodinja napraviti po svojih sred-
stvih in po tem, kar ima doma na razpolago.
Prav zato, ker lahko porabimo najrazličnejše
ostanke, so obloženi kruhki posebno praktični.
Tako n. pr. imamo kosček pečenke ali klobase,
ki bi je bilo drugače še za enega premalo, na
obloženih kruhkih pa je dobi vsak malo in je
za vse dovolj. — Če imamo doma surovo maslo,
smetano, mast od pečenke, gorčico, namažemo
kruhove rezine najprej s tem in šele nato na-
ložimo drugo povrhu, ako pa nimamo nič za
namažati, naložimo kar naravnost na kruh. —
Nekaj primerov za obložene kruhke: 1. Rezone
črne kruha namaži s surovim maslom, po-
tresi z nasekljanim drobnjakom (šnitlohom) in
obloži s tankimi kosčki trdo kuhanih jajc. 2.
Kruhove rezine obloži z narezano slanino, para-
dižniki in redkvice ter posuj z natrganim hre-
nom in kumino. 3. Kruhove rezine namaži s
smetano, navrh pa naloži kosčke kumaric in
korenja, ki jih lahko prej, če hočeš, pokapaš
s kisom in oljem. 4. Ob posebnih prilikah lahko
napraviš otrokom take sladke obložene kruhke:
Bele kruhove rezine pomažeš z marmelado ali
medom, obložiš pa z vkuhanim sadjem, orehi,
rozinami itd. — Pri obloženih kruhkih se bomo
tudi najlažje navadili na surovo prehrano, ki je
še nismo kar nič prav vajeni. Pri obloženih
kruhkih lahko pokaže gospodinja vso svojo iz-
najdljivost, pa tudi svoj smisel za okus in lep-
zunanji videz. Vsa posebnost obloženih kruh-
kov je ravno v tem, da nas kljub vsej prepro-
stosti vedno znova presenetijo, ker so vedno
nekoliko drugačni.

Nemške oblasti so prepovedale Tirolcem no-
siti orožje. To pravico so imeli Tirolci izza ča-
sov Marije Terezije.

Društvo »Južnih Tirolcev«, ki je bilo l. 1919.
ustanovljeno v Inomestu, je bilo razpuščeno,
premoženje pa zaplenjeno.

Nogavice,

kopalne obleke, srajce, rute, perilo vseh
vrst, obleke, robce, čepice, blago za po-
steljino, moško, žensko perilo in obleke,
ostanke, vseh vrst pletenin, volno itd.
dobite v novi trgovini in pletilnici

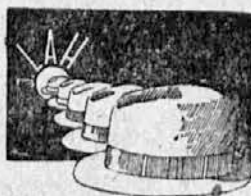
„MARA“, Maribor
Koroška 26 (poleg tržnice)

Bučno olje, vedno sveže in
dobro, nudi
tovarna bučnega olja, Maribor,
Taborska ulica št. 7, pri mostu

Cenjenim gostom nudi dobro in tečno hrano

„Mariborska menza“
nasproti stolne cerkve. Delavci dobe popust. Za
obilen obisk se priporoča M. Držar

Obleke, klobuke, perilo,
pletenine itd. v konfekciji

Jakob Lah - Maribor
Glavni trg 2

**LJUDSKA
SAMOPOMOČ**
v Mariboru, reg. pom. blagajna

znana domača zavarovalna usta-
nova v Dravski banovini, ki
plodono deluje že od leta
1927 in je izplačala tekom
obstoja nad 37 milijonov
din na pogrebniinah in doti.

Zavaruje za pogrebniino zdrave
osebe obeli spolov od 17. do 70. leta
do največ din 10.000— in

za doto mladoletne od 1. do 16. do
največ din 25.000— plačljiva ob dov-
šenem 21. letu.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO
IN BREZOBVEZNO POJASNILA